

УВОД

Џон Лок (1632 – 1704) је рођен у адвокатској породици, недалеко од Бристола. У 20-ој години одлази на Оксфорд, где са посебним афинитетом чита Беконова и Хобсова дела. Био је асистент грчког језика, етике и реторике, али је последњих 15- так година свог живота посветио само филозофији. Иако је Џон Лок био свестрана личност (лингвиста, природњак лекар, дипломата) прославио се углавном као филозофски писац. Своје радове је почео да објављује прилично касно, тј. У 57-ој години живота. Године 1689. објављује Писмо о толеранцији, које обележава почетак епохе просвећености, а године 1690. излази из штампе познато дело Оглед о људском разуму. Позната су му још и дела: Мисли о васпитању, Две расправе о грађанској влади и др. Своје славно Писмо о толеранцији он закључује неочекиваном тврдњом да треба бити толерантан према свим изузев према католицима и атеистима зато што су они лоши грађани. Католици су, каже Лок, у кризним ситуацијама увек лојалнији папи него монарху. Атеисти пак, немају изграђен карактер: пошто нису прошли кроз мукотрпни пут вере, они нису спремни да се помуче ни за властиту државу када она то од њих затражи. Доживевши победу политичких принципа за које се залагао, он је остатак живота провео задовољан и поштован. Понуђену дужност посланика на Бранденбуршком двору одбио је из здравствених разлога, али је прихватио неке лакше дужности. 1961. године преселио се на сеоско добро једне пријатељске породице крај Лондона, где је мирно проживео последњих тринаест година примајући повремено посете Колинса, Молиноа, Њутна и других истакнутих научних радника и поштоваоца. Ту је овај мислилац дочекао и смрт 1704. године. Џон Лок је истакнути је први поставио проблем сазнања на такав начин да из његовог постављања следи, ако се тако може рећи, расцеп на субјект сазнања и објект сазнања. У тој субјект- објект релацији, на једној страни стоји човек као субјект сазнања (као биће које сазнаје), а на другој страни стоји такозвани спољни свет. На тај начин се бивствовање (или супстанција) гносеолошки дели на спољашњу и унутрашњу страну, па се у таквој расподели човек као актер сазнања добија у односу на „спољашњи свет“ или претерано скромну или претерано нескромну улогу. Лок је дошао до закључка да оно што се назива „разум“ и „ум“ у тренутку рођења уопште не постоји, чак ни до диспозиција која се растењем и образовањем развија. Он је тврдио да се сви људи рађају са подједнаким духовним способностима мислећи на то да је људски дух (ум) у тренутку рођења нешто налик на празну таблицу на којој још нипта није исписано. Овоме је додао тезу да „све идеје потичу из чулних осета и рефлексije“ (мишљења, закључивања), као и своју формулацију која је постала широко позната: *Nihil est in intellectu, quod antea non fuerit in sensu* (Нема нилег у интелекту што претходно није прошло преко чула). Лок је веома подробно и опширно приказао како се „идеје“ у људском духу формирају из чулних „утисака“ и „рефлексija“, који су једини извори њиховог бића. Он узима ум као суштинско својство људске природе, али се истовремено подразумева да се људи у свом животном понашању не руководе увек „законом“ којег ум прописује а да не „питају увек свој ум за савет“ шта да чине. Ова склоност људи ка могућем неумном понашању Локу је дозвољен разлог за успостављање „грађанског стања“, односно државе. Под „идејама“ Лок подразумева „слике“, „појмове“, као и све друго што сачињава обликовани и препознатљиви облик људске свести, или како он сам каже: „све оно чиме се човек може бавити кад мисли“. Џон Лок је доказивао да у „духу“ односно у људском разуму нема „урођених идеја“ ни „урођених принципа“ (теоријских и моралних).

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com